

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ในโรงเรียนอนุบาลจังหวัดทุกจังหวัด จำนวน 5 ศูนย์ ในเขตการศึกษา 1 และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนชั้นอนุบาลศึกษา และชั้นเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 จำนวน 713 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 596 คน คือ ผู้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 43 คน และบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 553 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (Multi-Stage Sampling) โดยมีวิธีสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่รับผิดชอบการดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์ทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 43 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ศึกษาในเทศก์จังหวัด จังหวัดละ 1 คน จำนวน 5 คน
- 1.2 ศึกษาในเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 27 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ
รวม 28 คน
- 1.3 ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลจังหวัด จังหวัดละ 1 คน จำนวน 5 คน
- 1.4 วิทยากรแกนนำประจำศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ศูนย์ฯละ 1 คน จำนวน 5 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน
ชั้นอนุบาลศึกษาและชั้นเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขต
การศึกษา 1 จำนวน 713 โรงเรียน ผู้บริหาร 713 คน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา
1150 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1970)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ = .05

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน
256 คน ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา 297 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นจำแนก
ตามสัดส่วนของจังหวัด และอำเภอ/กิ่งอำเภอที่เปิดสอนชั้นระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 โดยวิธีเทียบอัตราส่วนแต่ละจังหวัด
แต่ละอำเภอ ทั้ง 5 จังหวัด ในเขตการศึกษา 1 แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายให้ครบตาม
จำนวน โดยกระจายให้ครบทุกจังหวัดและอำเภอ / กิ่งอำเภอ ในเขตการศึกษา 1

รวมกลุ่มตัวอย่างของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยนี้ ทั้งผู้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรทาง
การศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 596 คนโดยแยกเป็น

ผู้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา 43 คน บุคลากรทางการศึกษา 553 คน
ประกอบด้วย ผู้บริหาร 256 คน ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา 297 คน ดังรายละเอียดตาม
ตารางดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากรจำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวนศูนย์พัฒนาการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา	ผู้ดำเนินการพัฒนา บุคลากรทางการศึกษา	ผู้บริหาร โรงเรียนทั้งหมด	ผู้บริหารโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	ครูผู้สอนระดับก่อน ประถมศึกษาทั้งหมด	ครูผู้สอนระดับก่อน ประถมศึกษาที่เป็นตัวอย่าง
นครปฐม	1	10	223	75	325	84
นนทบุรี	1	9	133	50	223	58
ปทุมธานี	1	10	178	60	268	68
สมุทรปราการ	1	8	99	41	193	49
สมุทรสาคร	1	6	80	30	141	38
รวม	5	43	713	256	1,150	297

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารชุดอบรมบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คู่มือวิทยากรการฝึกอบรมครู ฝึกเลี้ยงและผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน โครงการต่างๆ แผนงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ วารสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางการสร้างเครื่องมือ
3. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร โครงการ แผนงาน วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องมาสร้างเครื่องมือวิจัยฉบับร่าง
4. นำแบบสอบถามที่สร้าง เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity)
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 8 คน และบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อตรวจสอบภาษา ความหมาย ตลอดจนคำชี้แจงและวิธีตอบ ประมวลข้อวิจารณ์และปัญหาจากผู้ตอบเพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาแก้ไขเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่
ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลจังหวัด
และวิทยากรแกนนำ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ
รายการ (checklist) และแบบเติมคำ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
ตามกระบวนการพัฒนาบุคลากร และการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร เป็นแบบตรวจสอบ
รายการ (checklist)

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน
และ ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาหรือชั้นเด็กเล็ก แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ
รายการ (checklist) และแบบเติมคำ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาใน 7
กิจกรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และแบบเติมคำ

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาบุคลากรทาง
การศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปยังเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ทั้ง 5 จังหวัด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือแจ้งให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ / กิ่งอำเภอ ที่อยู่ในข่ายการวิจัย เพื่อจัดส่งแบบสอบถาม โดยหัวหน้าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ / กิ่งอำเภอไปยังตัวอย่างประชากร
3. ขอความร่วมมือจากหัวหน้าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ / กิ่งอำเภอ เป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามคืนตามวันและเวลาที่นัดหมาย
4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยรับคืนจาก สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และบางส่วนจากทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามคืนมาตั้งรายละเอียดใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งและรับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
ผู้ดำเนินการพัฒนาบุคลากร			
ศึกษานิเทศก์จังหวัด	5	5	100.00
ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ	28	28	100.00
ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลจังหวัด	5	5	100.00
วิทยากรแกนนำ	5	5	100.00
รวม	43	43	100.00
บุคลากรทางการศึกษา			
ผู้บริหารโรงเรียน	256	252	98.44
ครูผู้สอนระดับก่อนประถม	297	280	94.28
รวม	553	532	96.20
รวม	596	575	96.48

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า แบบสอบถามส่งไปทั้งหมด 596 ฉบับ ได้รับคืนมา 575 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.48 แยกเป็นแบบสอบถามของผู้ดำเนินการพัฒนาบุคลากร 43 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นแบบสอบถามของบุคลากรทางการศึกษา 532 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.20

การวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาตามขบวนการพัฒนาบุคลากรและการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรทั้ง 7 กิจกรรม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินการพัฒนาบุคลากร วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง